Lietas arhīva Nr. 1-0073-20/17
ECLI:LV:RVPT:2020:0128.130007320.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2020.gada 28.janvārī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese I.Millere,
ar tiesas sēžu sekretāri D.Viguli,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu,
attiecībā pret /pers. A/ (/pers. A/), personas kods /personas kods/.

Aprakstošā daļa

2019.gada 20.decembrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Ziemeļu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC 384348 (turpmāk – Protokols), attiecībā pret /pers. A/, norādot, ka 2019.gada 30.septembrī plkst.10.30 /pers. A/ neizpildīja kontroles, uzraudzības vai izmeklēšanas funkcijas realizējošo valsts vai pašvaldību iestāžu amatpersonu likumīgās prasības, bez attaisnojoša iemesla neieradās paskaidrojumu sniegšanai Rīgas pašvaldības policijas Ziemeļu pārvaldē (turpmāk – RPP ZP) Rīgā, Viestura prospektā 17/1.

Izdarītais administratīvais pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 175.^{2}panta par kontroles, uzraudzības vai izmeklēšanas funkcijas realizējošo valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonu likumīgo prasību savlaicīgu neizpildīšanu.

Saskaņā ar Latvijas APK 213.pantu lieta ir pakļauta izskatīšanai tiesā.

/pers. A/ uz lietas izskatīšanu, kas tika nozīmēta 2020.gada 22.janvārī neieradās un par neierašanās iemesliem nepaziņoja.

Saskaņā ar Latvijas APK 260.panta otro daļu, personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir tiesības piedalīties lietas izskatīšanā. /pers. A/ par lietas izskatīšanas laiku un vietu tika savlaicīgi paziņots, ievērojot Latvijas APK 268.^{1}panta nosacījumus. /pers. A/ uz lietas izskatīšanu neieradās, kā arī no viņa nav saņemts lūgums atlikt lietas izskatīšanu, līdz ar ko, tiesa secina, ka /pers. A/ nevēlas izmantot savas tiesības piedalīties lietas izskatīšanā, tādēļ nolēma lietu izskatīt bez viņa piedalīšanās.

Motīvu daļa

Latvijas APK 244.pants nosaka, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Latvijas APK 243.panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

Latvijas APK 243.panta piektā daļa paredz, kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. No minētā panta astotās daļas izriet, ka iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.^{1} pantu pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; personu liecības; eksperta atzinums; kompetentās institūcijas atzinums; dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; elektroniskie pierādījumi; procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; lietiskie pierādījumi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka lietā ir atrodami sekojoši rakstveida pierādījumi, kas attiecas uz Protokolā norādīto:

Protokolā fiksētais;

RPP ZP kārtībnieces M.Skurules 2019.gada 16.septembra ziņojumā, cita starpā, norādītais, ka ņemot vērā /pers. E/ iesniegumā minēto, 2019.gada 23.augustā /pers. A/ pasta sūtījumā nosūtīts uzaicinājums Nr.2-5/RPZR-19-1534-ap par ierašanos RPP ZP 2019.gada 10.septembrī plkst.13.00 liecības sniegšanai. 2019.gada 10.septembrī plkst.13.00 /pers. A/ RPP ZP neieradās neierašanās iemeslu nepaziņoja un nelūdza pārcelt ierašanos. 2019.gada 11.septembrī /pers. A/ ierakstītā pasta sūtījumā nosūtīts atkārtots uzaicinājums Nr.2-5/RPZR-19-1647-ap par ierašanos RPP ZP 2019.gada 30.septembrī plkst.10.30 liecības sniegšanai;

2019.gada 11.septembra aicinājumā ierasties Nr.2-5/RPZR-19-1647-ap redzamais, kas adresēts /pers. A/ uz viņa deklarētās dzīvesvietas adresi, ar aicinājumu 2019.gada 30.septembrī plkst.10.30 ierasties RPP ZP Rīgā, Viestura prospektā 17-1.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 25.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKA-157/2007 atzīst, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments, kā sākotnējā apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā.

Līdz ar to, no vienas puses, institūcija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu lietā, izvērtē, vai persona par protokolā fiksētajām darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības, Savukārt, no otras puses, personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus). Līdz ar to lēmums administratīvā pārkāpuma lietā būtu jāpieņem par tiek faktiem, kas norādīti protokolā – jaunu faktu norādīšana lēmumā varētu pārkāpt personas procesuālās tiesības (*skat. 2007.gada 25.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKA-157/2007*).

Ņemot vērā minēto, nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā jāpieņem par tiem faktiem, kas norādīti Protokolā.

Protokolā norādīts, ka 2019.gada 30.septembrī plkst.10.30 /pers. A/ neizpildīja kontroles, uzraudzības vai izmeklēšanas funkcijas realizējošo valsts vai pašvaldību iestāžu amatpersonu likumīgās prasības, bez attaisnojoša iemesla neieradās paskaidrojumu sniegšanai RPP ZP.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka tie nav pietiekami, lai konstatētu /pers. A/ darbībās Latvijas APK 175.^{2} pantā paredzēto administratīvā pārkāpuma sastāvu.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir atzinis *(skat., spriedumu lietā SKA 571/2006, spriedumu lietā SKA-199/2007, spriedumu lietā Nr.SKA – 252/2008)*, administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, jākonstatē Latvijas APK paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse.

Senāta ieskatā ir jāpārbauda vai konkrētajā gadījumā pastāv visas Latvijas APK 175.^{2} pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma pazīmes personas saukšanai pie administratīvās atbildības, vai ir konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Kā izriet no Latvijas APK 175.^{2} panta, administratīvā atbildība personai iestājas, ja tā savlaicīgi neizpilda likumīgas prasības. Tādējādi ir nepieciešams arī konstatēt, vai personai bija zināmas tai izvirzītās prasības, vai viņa apzinājās, ka viņai ir jāizpilda kādas noteiktas prasības.

Lietas materiālos atrodas 2019.gada 11.septembra paziņojums ierasties, kas adresēts /pers. A/ uz viņa deklarētās dzīvesvietas adresi, ar aicinājumu 2019.gada 30.septembrī plkst.10.30 ierasties RRP ZP Rīgā, Viestura prospektā 17-1. Lietā nav nekādu ziņu, kas apliecinātu, ka /pers. A/ minēto paziņojumu bija saņēmis.

Vienlaicīgi, lai gan atbilstoši Paziņošanas likuma 4.panta pirmajai daļai, fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai deklarētajā dzīvesvietas adresē, tomēr tiesas ieskatā, tikai viena nosūtīta pavēste, uz kuru persona nav atsaukusies, vēl neliecina par apzinātu policijas darbinieka pavēstē norādīto prasību ļaunprātīgu ignorēšanu. Tiesas ieskatā ir pieļaujama arī varbūtība, ka persona var būt uz neilgu laiku pametusi deklarēto dzīvesvietu, piemēram dodoties ceļojumā, atrodoties medicīnas iestādē un tamlīdzīgi, tādā veidā kādu objektīvu apstākļu dēļ nesaņemot sūtīto aicinājumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka tikai lietā esošais rakstveida pierādījums, tas ir, viens aicinājums ierasties pašvaldības policijā par ko sastādīts Protokols, nav pietiekams, lai /pers. A/ darbībās konstatētu apzinātu kontroles, uzraudzības vai izmeklēšanas funkcijas realizējošo valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonu likumīgo prasību savlaicīgu neizpildīšanu.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija (turpmāk – Kolēģija) 2018.gada 26.aprīļa spriedumā lietā Nr. 104AA-0209-18/2 secina, ka Latvijas APK 175.^{2} pantā paredzētā administratīvā atbildība personai iestājas, ja tā savlaicīgi neizpilda likumīgas prasības. Tādējādi ir nepieciešams arī konstatēt, vai personai bija zināmas tai izvirzītās prasības, vai viņa apzinājās, ka viņai ir jāizpilda kādas noteiktas prasības.

Kolēģija norāda, ka tas vien apstāklis, ka adresātam ir pienākums būt sasniedzamam norādītajā adresē, un ka sūdzības iesniedzējam uz tā deklarēto dzīvesvietu ir nosūtīti paziņojumi ar policijas izvirzītajām prasībām, neapliecina to, ka viņš zināja vai ka viņam vajadzēja zināt par minētajām prasībām. Savukārt administratīvo sodu par personas nesasniedzamību tās deklarētajā dzīvesvietā Latvijas APK 175.^{2} pants neparedz.

Analoģiski secinājumi izdarīti arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 26.maija spriedumā lietā Nr.SKA-252/2008.

Arī apstāklis, ka minētais Augstākās tiesas spriedums ir pieņemts pirms Paziņošanas likuma spēkā stāšanās, kurā ir noteikta dokumentu paziņošanas prezumpcija (Paziņošanas likuma 8.pants), proti, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā, un šo prezumpciju adresāts var atspēkot, norādot objektīvus iemeslus, kas neatkarīgi no adresāta gribas bijuši par šķērsli dokumenta saņemšanai norādītajā adresē, Kolēģijas ieskatā, nemaina lietas būtību, proti, to, ka personai būtu bijušas zināmas tam izvirzītās prasības, vai viņš būtu apzinājies, ka viņam ir jāizpilda kādas noteiktas prasības.

Kolēģija atzīst, ka personai pirmās instances tiesas sēdē un rakstveida paskaidrojumā norādītie iemesli sūtījumu nesaņemšanai nav uzskatāmi par objektīviem un no personas gribas neatkarīgiem, taču arī Paziņošanas likuma 8.pantā noteiktā paziņošanas prezumpcija vien nevar būt par pamatu personas saukšanai pie administratīvās atbildības par Latvijas APK 175.^{2} panta pārkāpumu *(skat. Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2018.gada 26.aprīļa spriedumu lietā Nr. 104AA-0209-18/2)*.

Arī šajā lietā policijas iestāde nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu, ka /pers. A/ sūtīto vēstuli, ar lūgumu ierasties pašvaldības policijā, būtu saņēmis.

Senāta Administratīvo lietu departaments spriedumā lietā Nr. SKA-48/2009 norāda, ka atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai jāpierāda ir personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan lietā nav pierādījumu, kas pierādītu tās vainu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija *(skat. Senāta Administratīvo lietu departaments 2009.gada 3.marta spriedumu lietā Nr. SKA-48/2009)*.

Administratīvā apgabaltiesa 2009.gada 29.aprīļa spriedumā lietā Nr.P129022608 norāda, ka lietās, kurās tiek lemts par personas sodīšanu, tiek piemērots princips, ka pamatotas šaubas tiek tulkotas par labu personai, kuru sauc pie likumā noteiktās atbildības un soda *(in dubio pro civis) (skat. Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedumu Nr. P129022608)*.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka radušās šaubas ir tulkojamas par labu pie administratīvās atbildības saucamai personai, līdz ar ko, lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Novērtējot lietas apstākļus, pamatojoties uz Latvijas APK 7., 175.^{2}, 213., 239.panta 1.punktu, 243.- 244., 268.^{1}, 274., 275., 289.^{7}, 289.^{16}, 289.^{17}, 289.^{18} panta, tiesa

nosprieda

lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā attiecībā pret /pers. A/ (/pers. A/), personas kods /personas kods/, par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu izbeigt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Pilns spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2020.gada 28.janvārī.

Tiesnese I.Millere